

NÅR PLANTER TALER I FARVER

www.botaniskprint.dk

INDHOLD

- 01 DEN USYNLIGE KEMI - VEGETABILSKE FIBRE
- 02 HVORFOR ER BEJDSE NØDVENDIG
- 03 HVAD SKER DER UNDER TØRRING
- 04 FIKSERING
- 05 DAMPNING

DEN USYNLIGE KEMI: HVORDAN BEJDSE GØR DINE PLANTEFARVER PERMANENTE

Har du nogensinde undret dig over, hvorfor nogle plantefarver holder evigt, mens andre forsvinder i første vask? Hemmeligheden ligger ikke kun i planten, men i en afgørende kemisk forberedelse af stoffet: bejdsning. Især for plantefibre som bomuld og hør er dette trin uundværligt.

(Vegetabilske fibre)

HVORFOR ER BEJDSNING NØDVENDIG FOR BOMULD

Bomuld består af cellulose, som er en lang kæde af suktermolekyler. Denne struktur har fra naturens side en meget lav affinitet (tiltrækning) for de fleste farvestoffer og metalioner. Forestil dig, at bomuldsfibrene er glatte og lukkede;

der er simpelthen ikke noget, farven kan gribe fat i.

Uden en forbehandling vil farven kun lægge sig på overfladen og let blive vasket væk.

Bejdsning løser dette problem ved at skabe en kemisk bro mellem fiberen og farven.

Vi tilføje et metal - **oftest aluminium** - som kan danne stærke bindinger til begge dele. Målet er at skabe et såkaldt "**lake-pigment**" - en stabil og uopløselig forbindelse af bejdse og farvestof - dybt inde i selve stoffets fibre.

Hvad sker der under tørringen?

DEN AFGØRENDE KEMI

Mange forsøger at bejdse bomuld ved blot at lægge det i blød i en alunopløsning, som man gør med uld, men resultatet bliver ofte blegt og skuffende. Det er her, Michel Garcias geniale "tør-og-fiksér"-metode kommer ind i billedet og revolutionerer processen.

Efter en grundig vask er tekstilerne klar til bejdsning.

Imprægnering: Først gennemvædes stoffet i en bejdseopløsning, f.eks. hjemmelavet aluminiumacetat (lavet af alun, soda og eddike). Stoffet fungerer her som en svamp, der suger den opløselige bejdse til sig.

TØRRING

(Det vigtigste trin)

Tørring (Det vigtigste trin!): Stoffet hænges derefter til tørre uden folder. Under tørringen sker den afgørende transformation: Vandet og eddikesyren fordamper, hvilket efterlader et højt koncentrat af de opløselige aluminiumsalte direkte på og inde i fibrene. Dette overvinder bomuldens naturlige modstand mod at binde metal. Hvis stoffet ikke er helt tørt, vil bejdsen forblive opløst i vand og blot blive vasket ud i næste trin. Fuldstændig tørring sikrer, at den maksimale mængde bejdsmiddel er klar til at blive permanent bundet til fibrene.

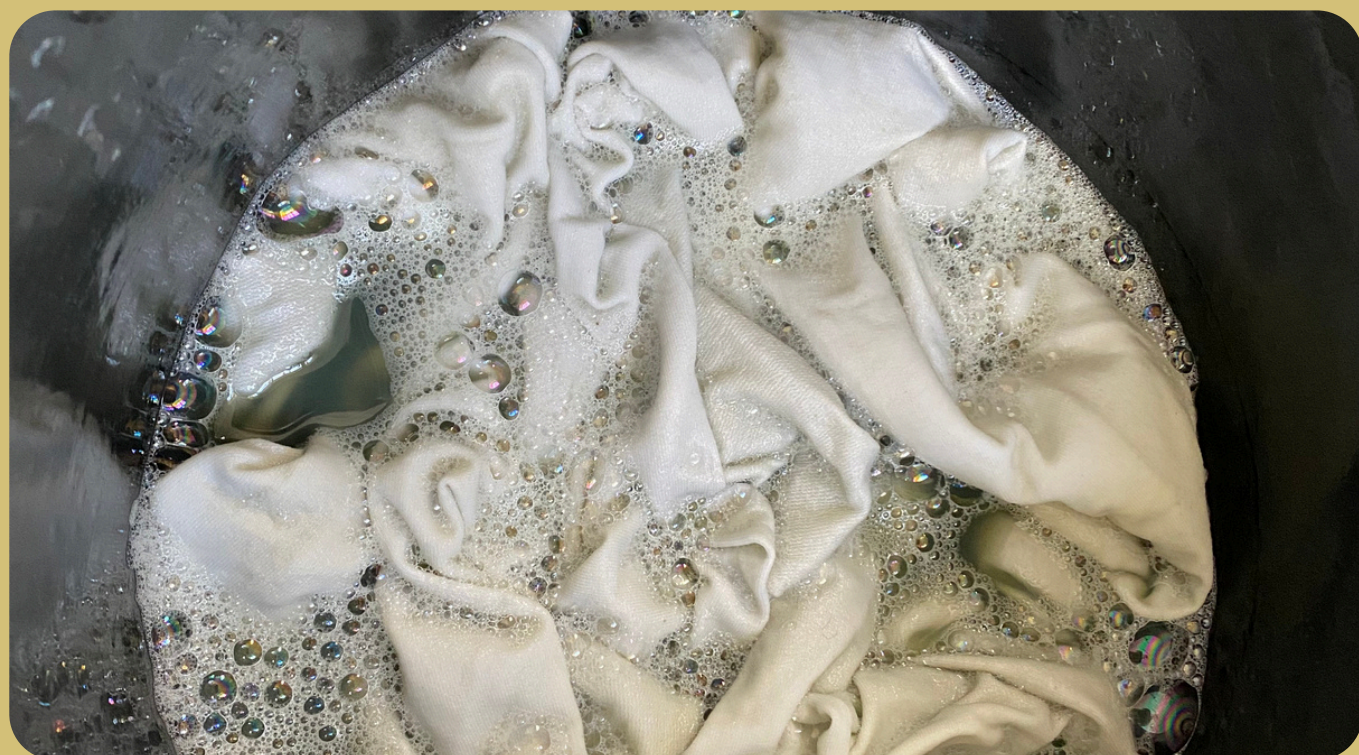
FIKSERING

Når det tørre stof efterfølgende skal behandles/skylles i en let basisk opløsning (hvedeklid), sker den endelige kemiske reaktion.

Det **opløselige aluminiumacetat** omdannes til **uopløseligt aluminiumhydroxid**.

Denne uopløselige forbindelse er nu låst fast i fiberstrukturen og fungerer som en kraftig "farvemagnet", der er klar til at tiltrække og fastholde farvestoffet permanent.

Ved at forstå og respektere kemien - især den altafgørende tørringsproces - kan du nu forvandle almindeligt bomulds stof til et lærred, der er klar til at modtage og bevare naturens smukkeste og mest holdbare farver, enten gennem botaniskprint eller plantefarvning.

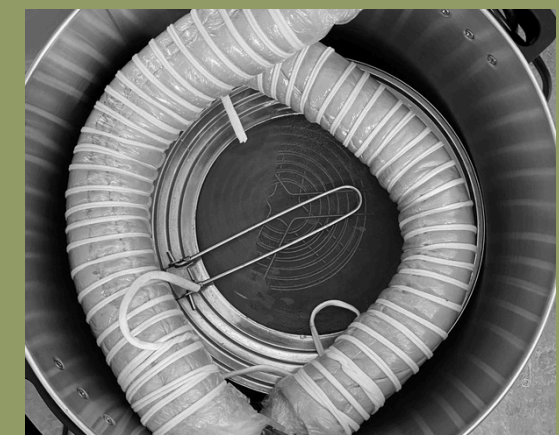

DAMPNING

SIDSTE DEL AF PRINT PROCESSEN.

Når blade og blomster er rullet ind i dit bejdsede stof, skal det igennem processen, 1,5 time i damp. I denne proces afgiver planterne sine farvestoffer, og på grund af de er rullet tæt sammen med stoffet bliver farvestofferne overført til det bejdsede stof, som er meget parat til at modtage farvestofferne.

Teknikken indeholder flere komponenter som du skal være opmærksom på f.eks fugtigheden i rullen, hvor stramt har du rullet det ind, disse ting vil jeg bare huske at nævne, men ikke komme nærmere ind på her.

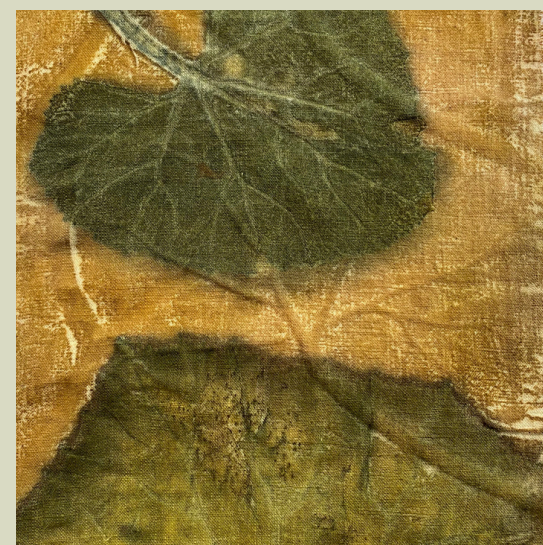

EKS. PÅ PRØVER

BRUG DIT
KØKKENAFFALD TIL
BAGGRUNDSFARVER

Du kan med fordel bruge avokadoskaller
til baggrundsfarve, det samme med
granatæble skaller og sort te.

UDEN BEJDSE FORSTUMMER PLANTEN! - MED BEJDSE FAR DEN STEMME

WWW.BOTANISKPRINT.DK

